

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תרכז

עש"ק פ' בהעלותך (באה"ק - שלח) ה'תשס"ו

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ד שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ו שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

ידי"ע הרה"ת ר' יוסף יצחק ע"ה

בן - יבלחט"א - הרה"ח הרה"ת ר' שלום וזוגתו מרת גיטל שיחיו

איידעלמאן

נפטר בדמי ימיו, בן מ"ו שנה, ביום ועש"ק י"ג סיון ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service

CellPhone: (323) 842-3666

15 Passenger Available

Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

דבר מלכות

3

אי אפשר להביא משיח באופן כזה / משיח ש"פ שמיני החשח"י

זמן הגאולה

8

טעותם של המרגלים / פ' השבוע והזמן הנוכחי באור הגאולה

ניצוצות של משיח

13

נשי ישראל הקשיבו לדברי כלב ויהושע / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

יומן תשמ"ו - פרסום ראשון

14

פרק ל"ב / יומן אירועים מהנעשה ונשמע בבית חיינו - 770 בעונת החשמ"ו בימים הסמוכים לשבח זו

לצדקה באה"ק ותיכף נתן לו 3 שטרות של 10 ש"ח לתתם לצדקה באה"ק.

הַאָוִירָה פֿ' י"ג תמוז כבר מורגשת בטח...

י"ג ט"ז, כ"ג סיון: בשעה 10:10 לערך הגיע כ"ק אד"ש מביתו, חילק צדקה לילדים במשך כ-5 דק' ואח"כ בירך כמה שנסעו לאה"ק ב"צאתכם לשלום".

בשעה 3:30 לערך נכנס חתן לקבל את סידורו של כ"ק אד"ש. כעבור כ-5 ד' נכנס כ"ק אד"ש לתפילת מנחה. אחרי התפילה בירך נוסעים לאה"ק.

שכונת קראון הייטס החלה להתרוקן מאנ"ש. מכוניות עמוסות עזבו במשך היום והלילה את האיזור. הילדים והבחורים נסעו לקעמפים, ואילו המבוגרים ל'קאנטרי', דהיינו לנפוש כחודשיים בהרים וגבעות שברחבי המדינה. כמו שהדבר מורגש בשכונה בכלל, הרי בפרטיות יותר מורגש הדבר ב-770. גם מהתמימים הלומדים ב-770 יצאו לשליחות במחנות הקיץ, וכדי לשמור על 770 הביאו את תלמידי הקבוצה שלמדו עד עתה בחובבי תורה וכעת הם לומדים מבוקר עד ערב ב-770.

בשעה 9:05 לערך, קודם שנכנס כ"ק אד"ש למעריב, בירך חתן וכלה עם המחונתנים בברכת מז"ט מז"ט וכו'.

בשעה 9:30 לערך נסע כ"ק אד"ש לביתו.

חשוב לציין שהאווירה די"ב תמוז כבר מורגשת בטח, בניגוד לימים עברו - כיום כ"ק אד"ש מסמן בידו הק' לעידוד השירה הן אחרי ערבית והן על-יד ובתוך מכוניתו, ואפילו עוד לפני שמתחילים לנגן בבחי' "עד מהרה ירוץ דברו"...

י"ג ט"ז, כ"ג סיון: היום החלו להגיע ל-770 תמונות מבנין 770 שהולך ונבנה בכפר חב"ד (בהוראת הרבי), והדביקו אותם על הקיר של 770 בבחי' "כל דיכפין ייתי ויחזי". יש לציין שזה ממש מרגש.

בינתיים ב-770 בליובאוויטש שבליובאוויטש החלו הבחורים לארגן גינה יפה בחצר הבנין. לשם כך נרתמו לעבודה כל הבחורים, כמובן לא בזמן הסדרים, אלא בשעות הלילה וההפסקות. חשוב להדגיש שמפני קדושת המקום לוקחים רק בחורים שהיו במקוה בבוקר, וכמו"כ כאלו שמשדלים לשמור על סדרי הישיבה.

מוקדש לעילוי נשמת הרה"ח זלמן לייב ב"ר יעקב יצחק ע"ה עסטולין

נפטר ביום ט"ו אדר א' ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש לעילוי נשמת

ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי

נפטר ביום השבת קודש פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג

ולע"נ זוגתו מרת גי'שא גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 917-403-5618

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טל': 8715-770 (04)

דואר אלקטרוני: yechy@neto.bezeqint.net • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

הננו מגישים בזאת לקהל קוראינו שיחיו – חלק ל"ב מתוך יומן
 מהנעשה ונשמע ב"בית חיינו" 770 בשנת תשמ"ז

בהזדמנות זו אנו פונים לכל מי שיש תחת-ידו יומנים או רשימות משנת תשמ"ז
 – לשולחם אלינו כדי לזכות בהם את הרבים, וזכות זו תעמוד לו ולכל בני-ביתו

נערך ע"י מערכת "יחי המלך" - ע"פ רשימה פרטית*, 'בלי אחריות'

י"ק ט"ש, ט"ו ס"ז: בשעה 10:16 לערך הגיע כ"ק אד"ש מביתו, וכעבור כמה דקות יצא לחלק
 מטבעות לצדקה לילדים ש"י. אח"כ בירך אד"ש כמה מאנ"ש שנסעו לאה"ק. כשעבר ר' לוי"צ
 פרידין נתן לו כ"ק אד"ש 5 מטבעות.

בשעה 5:05 לערך נכנס כ"ק אד"ש לבית הכנסת ואמר שיחה ארוכה לתלמידות המסיימות
 של בית רבקה. בסיום השיחה מסר הנהלת המוסד חבילה של שטרות של דולר כדי לתת לכל
 תלמידה דולר לצדקה.

בשעה 9:04 יצא כ"ק אד"ש מחדרו לתפלת ערבית. בדרכו עמדו חתן וכלה ממשפחות
 קרינסקי וקליין (מהמזכירות) יחד עם בני משפחותיהם לאחר שזה עתה נסתיימה החופה
 שלהם. כ"ק אד"ש אמר חמש פעמים מז"ט לחתן ולכלה, לאחיהם, להורי החתן ולהורי הכלה,
 וחיך חיך רחב מאוד.

בתום התפילה, טרם צאתו, ניגש לכ"ק אד"ש מר נח דיער ואמר שצריך לדבר עמו אודות
 תיקון החוק הידוע דמיהו יהודי. כ"ק אד"ש שאלו אם רוצה כעת, הנ"ל ענה שכן, וכ"ק אד"ש
 אמר "נו" ונכנס לחדרו כשאחריו הנ"ל. במשך כ-17 דק' שוחח ר' נח עם כ"ק אד"ש כשמטרתו
 היא לבקש את הצעתו של כ"ק אד"ש איך להתמודד גם עם המאבק בתיקון החוק וגם נגד
 המחררי ריב ומשחיתים. באמצע שאל אותו כ"ק אד"ש האם הרב אלימלך ניימן (מעסקני גור)
 נמצא בחוץ? וכשהנ"ל ענה שכן ביקשו כ"ק אד"ש לקרוא לו. כשנכנס שאלו כ"ק אד"ש כמה
 שאלות בקשר לאדמו"ר מגור (שה'י זקוק לרפו"ש). אח"כ אמר הרב ניימן לכ"ק אד"ש שביום
 א' הקרוב הוא נוסע לאה"ק. בו זמנית הוסיף המזכיר הריל"ג (שהצטרף באמצע לשיחה) ואמר
 שגם אשתו וילדיו נוסעים עמו לאה"ק. כ"ק אד"ש אמר לו שזה זמן רב שהוא מחפש שליח מצוה

* עריכת היומן נעשתה ע"פ מספר יומנים של אנ"ש והתמימים אשר שהו באותה תקופה ב"בית חיינו" – 770,
 והעלו על הכתב את אשר ראו בעצמם או שמעו מאחרים. מטבע הדברים יתכן שנפלו אי-אלו טעויות ביומנים אלו
 אשר חלקם נכתב לעיתים בצורה בלתי ברורה, ואנו מתנצלים ע"כ מראש ו"שיגאות מי יבין".

אי אפשר להביא את משיח באופן כזה

– שכאשר שומעים משהו, מוציאים את ה"שולחן-ערוך" וניגשים למורה
 הוראה לשאול פשט ב"באר היטב" – האם זה לא סתירה למה ששמעו
 ● דרושה התקשרות וקבלת עול, וצריכים לציית ל"רכנן" ללא שום
 חשבונות ענינו של יוצא צבא – שאין לו חשבונות כלל, עבורו שום
 מציאות אינה קיימת, מלבד המפקד והוראותיו ● כששומעים הוראה
 מנשיא הדור, אין מה להתבונן, להתייעץ ולעיין בספרים – צריכים
 לעשות מה שאומרים ● משיחת ש"פ שמיני ה'תשח"י – בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"*

יותר מכ"ה פרסאות – השיבו קצת מן
 התלמידים: אנו מרוצים מכך, וקצת מן
 התלמידים השיבו ואמרו: נלך מקודם ונודיע
 לנשותינו – וכלשון הש"ס³: "איזיל . .
 ואימליך בדביתהו" (ועצם הענין כבר לא הי'
 פלא בעיניהם על האריז"ל שיוכלו להגיע, אלא
 שרצו לבקש רשות "דביתהו" שלא לשבות
 שבת בביתם) – כיון שאמרו נלך מקודם
 לבתינו נתחרד הרב חרדה גדולה והכה כף אל
 כף ואמר: אוי לנו שלא היה בנו זכות להגאל,
 שאלמלא הייתם כולכם משיבים לי פה אחד
 שאתם רוצים לילך בשמחה גדולה תיכף היו
 נגאלים כל ישראל, שעתה היתה השעה
 עומדת להגאל, ומתוך שמאנתם בדבר חזר

א. בספר שבחי האריז"ל ושבחי הרב חיים
 ויטל ז"ל (אשר חלק גדול מהסיפורים שם
 מופיעים גם בכתבי האריז"ל), מסופר
 בתחלתו:

"פעם אחת בערב שבת סמוך להכנסת כלה
 יצא עם תלמידיו חוץ לעיר צפת . . כדי לקבל
 השבת (כפי שהסדר ע"פ קבלה² – לצאת
 לשדה לקבל פני שבת מלכתא) . . ובתוך שהיו
 משוררים אמר הרב לתלמידיו: חברי רצונכם
 שנלך לירושלים קודם השבת ונעשה שבת
 בירושלים? – וירושלים היא רחוקה מצפת

* מובאת בזה בקשר עם ענין השליחות המדובר
 בפרשתנו, והחסרון בהתקשרות למשה רבינו. המו"ל.
 (1) ע' ג.

(2) ראה פע"ח שער הכוונות ענין קבלת שבת דרוש א.
 מג"א (וכנה"ג) הל' שבת סי' רסב ס"ג. ס' מנהגי האר"י –
 פתורה דאבא – ענין קבלת שבת אות יז.

(3) ברכות כז, ב. וראה ג"כ ירוש' ברכות פ"ח ה"ו: א"ל
 נמלך גו בייתא.

בלקוטי תורה (ובטהמ"צ) להרח"ו⁸) – יכלו לדעת ("האָט מען געמעגט וויסן") שאפשר לסמוך עליו שלא יכשילם חס ושלום בעשיית ענין שהוא היפך ההלכה.

ד. ובפנימיות הענינים:

החשבון הוא אמנם חשבון אך למלחמה אינו שייך.

אי אפשר להביא את משיח באופן כזה – שכששומעים משהו ("א וואָרט"), מוציאים את ה"שולחן-ערוך" וניגשים למורה הוראה לשאל פשט ב"באר היטב" – האם זה לא סתירה למה ששמעו. לא באופן כזה יכולים להביא משיח.

דרושה התקשרות וקבלת עול, וצריכים לציית ל"רבנן" ללא חשבונות כלל. ענינו של יוצא צבא – שאין לו חשבונות כלל, עברו שום מציאות אינה קיימת, מלבד המפקד והוראותיו.

ובאם הוא מפקק ח"ו בדברי רבו⁹, הרי זה מורה שחסר בהתקשרות, וכשחסר בהתקשרות חסר במילא באחדות, בה"כולנו כאחד"¹⁰, ובמילא חסר גם בהתיבות שקודם לכן; וכנ"ל¹¹, שבענינים שנמסרו ל"רבנן" דרושה קודם כל התקשרות וקבלת עול ("עבדין עובדא והדר מותבינן").

ה. אותו דבר מוצאים גם אצל שבט לוי:

כאשר משה רבינו אמר "מי לה' אלי"¹², אזי "ויאספו אליו כל בני לוי"¹² וצייתו להוראות משה – "הרגו גו"¹³ ו"האומר לאביו

הגלות לאיתנו בעו"ה".

ב. והנה, סיפור זה הרי הוא חלק מהתורה⁴, ובמילא, הוראה בעבודתינו⁵.

ולכאורה קשה, כיצד יתכן שענין ד"איזיל ואמליך בדביתהו" יהיה סתירה להבאת הגאולה?

– הרי על פי תורה צריך להיות "אמליך בדביתהו" בנוגע למילי דעלמא, ובפרט ענין של שבת, שכל ענינים של נרות שבת הם בשביל השלום שבין איש לאשתו⁶, וישנם כמה עניני חיוב בשבת שבין איש לאשתו, וא"כ, מדוע ענין שהוא לגמרי על פי תורה ומבוסס על השו"ע – יעקב את הגאולה?

ג. ע"פ נגלה הביאור הוא:

הגמרא אומרת⁷ "במילתא דרבנן עבדינן עובדא והדר מותבינן", כלומר, קודם כל צריכים לעשות מה שרבנן אומרים, ואחר כך אפשר לשאול.

ולכאורה, אם יתכן ענין ד"מותבינן" – איך "עבדינן עובדא"?

אך הענין הוא, צריכים לדעת ש"רבנן" הם למדנים גדולים ואפשר לסמוך עליהם. ומה שיש לו קושיא, הרי זה רק בגלל שחסרה אצלו היגיעה האמיתית בתורה, וכאשר תהי' לו היגיעה האמיתית, והוא יזכה, יווכח שהדין הוא כפי ש"רבנן" אמרו⁷.

ובנידון-דידן: כאשר שמעו הוראה מהאריז"ל שהי' גאון גדול גם בנגלה (כדאיתא

(4) ראה זח"ג קנב, א. מכתבי תורה להראגונוצ'ובי מכתב צט.

(5) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס' השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בדאשית. זח"ג נב, ב.

(6) שבת כג, ב. רמב"ם בסיום הל' חנוכה. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס רסג.

(7) עירובין סז, א.

(7*) ראה עוד פירוש (ע"ד הצחות) בגמרא זו בשיחות קודש תשי"ז (הוצאת תשמ"ו) ע' 23 (ובלה"ק בתו"מ התועודיות ח"ח ע' 56).

נשי ישראל הקשיבו לדברי כלב ויהושע

ובפשטות – ביאת משיח צדקנו תיכף ומיד, "משיח נאו", ובזריזות הכי גדולה – "עם ענני שמיא",

אשר יוציא את כל בני מהגלות, "בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", עד שאפילו יהודי אחד לא ישאר בגלות ח"ו, "שלימות העם",

וכולם יחדיו הולכים לארצנו הקדושה – בדוגמת נשי ישראל בדור ההוא שהיו מחבבות את הארץ, ולא הושפעו כלל ממה שאמרו אחרים, בשמעם לדברי כלב ויהושע, גדולי ישראל בדור ההוא, ודוגמתם – גדולי ישראל בכל הדורות, ובזמן הזה – נשיא דורנו.

(משיחת כ"ב סיון, למסיימות ומדריכות, ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

מה יעשה עם אלפיים ושמונה מאות עבדים?!

ויה"ד שבקרוב ממש נזכה לקיום היעוד "והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך", ובאופן שלכל יהודי יהיו "ב' אלפים וח' מאות עבדים", כמ"ש (זכרי' ח, כג) "כה אמר ה' צבאות בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי גו", "עשרה אנשים משבעים משפחות הרי שבע מאות לכל כנף וכנף, הרי לארבע כנפות הטלית אלפיים ושמונה מאות" (פרש"י עה"פ), וכמבואר בגמרא (שבת לב, ב) שענין זה בא בתור שכר על קיום מצות ציצית, שאודותי' מדובר בסיום פרשתנו.

וכאשר יהודי ישאל: מה יעשה עם אלפיים ושמונה מאות עבדים – הרי זה עתה יצא מהגלות, ובזמן הגלות לא הי' לו אפילו עבד אחד, וא"כ, מה יעשה עם אלפיים ושמונה מאות עבדים?! לכאורה, הרי זה "לבטלה", כי אין לו במה להעסיק את כל העבדים, ואין לו אפילו פנאי לזה, כי הוא צריך ללמוד תורתו של משיח?! – הנה שאלה זו תהי' בין השאלות שישאלו את משיח צדקנו, והוא יתרצה!

(משיחת ש"ש פ שלח, מבה"ח תמוז ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

מוקדש לע"נ הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ וזגתו הרבנית חנה חיי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

(8) פ' ואתחנן.

(9) ראה סנהדרין קי, א. מדרש תנחומא פ' קרח פ"י. רמב"ם הל' ת"ת פ"ח ה"א.

(10) נוסח ברכת "שים שלום" בתפילת העמידה. וראה תניא פל"ב.

(11) ס"ג.

(12) תשא לב, כו.

(13) שם, כז.

– אבל הוא אוחז הרבה אחרי ראשית העבודה, שהרי עוסק כבר עשרות שנים בעבודה, ובמילא יכול להרשות לעצמו לערב את שכלו בענינים של תורה ומצות (וכנ"ל הרי זה שכל דקדושה), ואדרבה, זה יוסיף לו תענוג בתורה ומצות.

אומרים לו שצריך להיות "ויהי סלב"33, ענין השתיקה והביטול, למסור את עצמו ("זיך אוועקלייגן"), רק לשמוע מה שאומרים לו ולציית.

ומה שיש לו קושיא ומגמרא (בדוגמת הענין ד"תעלי לרקיע", שהוא דבר הנמנע ע"פ תורה), אזי מסתמא יכול מישוהו אחר לתרץ לו אותה, והעיקר – הקושיא לא צריכה לשנות כלל, עליו לעשות זאת בקבלת עול, כפי שרבא אמר43 "תומת ישרים תנחם"44 שזהו הענין דקבלת עול שלמעלה מטעם ודעת. ואע"פ שענינו של משה הוא הבנה והשגה, שהרי התורה ש"נקראת על שמו"45, ענינה הבנה והשגה כמ"ש46 "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני וגו'", אעפ"כ אומר המדרש47 ש"פתי יאמין לכל דבר – זה משה רבינו", ולכאורה כאשר מחפש המדרש מיהו פתי, לא מצא מישוהו אחר מלבד משה? אלא כיון שענינו של משה הוא קבלת עול, קורא לו המדרש בשם פתי.

ועד"ז גם ה' אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר48, כיון שידע שזהו רצון העליון, הוא מסר את עצמו לגמרי ונעמד בסכנה, כדי למלאת ("אויספירען") את הרצון העליון.

ז. וכאן רואים הוראה נוספת: הרבי העמיד בסכנה לא רק את עצמו, אלא גם יהודי שני, עד שהיו כמה שאכן נשלחו לארץ גזירה (ואחדים מהם נמצאים עכשיו כאן בהתוועדות), ולכאורה אינו מובן: מילא על עצמו הוא בעל-הבית, אבל כיצד יכול להעמיד בסכנה יהודי אחר?

אלא זאת רואים ממעשה המרגלים, שזאת היתה טענתם כנ"ל – שמילא על עצמם היו מוותרים, אך כיצד יכולים לשאת באחריות של כל בני ישראל? ואעפ"כ לא היתה זו טענה ראוי' ומזה נשתלשל חטא המרגלים.

והטעם לזה הוא: כאשר יודעים שזהו רצון העליון, לא צריכים לערוך שום חשבונות, לא בנוגע לעצמו ולא בנוגע לשני49 (וכאשר לא עושים חשבונות כלל, ישנם הכחות ומצליחים במילוי השליחות כנ"ל).

(משיחת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז ה'תשכ"ו – בלתי מוגה)

(43) שבת פח, סע"א ואילך.
 (44) משלי יא, ג.
 (45) מכילתא בשלח טו, א; שמו"ר פ"ל, ד – ע"פ
 מאכאי ג, כב.
 (46) ואתחנן ד, ו.
 (47) שמו"ר רפ"ג. וראה הביאור בזה בסה"מ מלוקט
 ח"א ע' שנו.
 (48) ראה בתחלת ההתוועדות ב"שיחות קודש" תשכ"ו
 ע' 478.
 (49) להעיר מהרמב"ם ה' מלכים ספ"ז: ולא יחשוב לא
 באשתו ולא בבניו אלא כו' – אף שעליהם נאמר הוא
 אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד (שבת קנב, א), שעד"ז הוא
 גם במלחמה רוחנית (תניא פמ"ט). [מלקו"ש שבתחלת
 השיחה הערה 53].

ולאמו גו"14.

ולכאורה תמוה הדבר: הרי רק עכשיו באו ממתן-תורה, זה-עתה שמעו שהקב"ה אמר בעשרת הדברות "כבד את אביך ואת אמך"15 – ושבט לוי הרי היו שלמים בכל התרי"ג מצות16 ולא חטאו – ואם-כן, איך אפשר לציית לפקודה כזו?

אלא הם ידעו שכל דברי משה מתאימים לציוויי התורה, ומצד מסירותם ("איבערגעגעבנקייט") למשה רבינו, מקבל התורה הראשון17, לא חישובו שום חשבונות, הם ידעו רק דבר אחד: צריך לעשות מה שמשה מצוה!18

ו. הוראה זו אנו למדים גם מהכתוב19 "ויסע משה את ישראל מים סוף גו' אל מדבר שור" (וכפרש"י עה"פ שבנ"י רצו להשאר בביזת הים ומשה רבינו "הסיען בעל כרחם"):

ללא הבט על רצונם להשאר בביזת הים, עשו בני"י כפי שמשה ציווה, למרות שיכלו לעשות חשבונות האם מותר לעזוב ולפרוש מה"נגילה ונשמחה בו"20 וללכת למדבר "נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין בו מים"21, ובפרט שכל הדרכים בחזקת סכנה22 והתורה עצמה פוסקת שזו סכנה – מכל-מקום, הם לא ערבו חשבונות אלו, בודעים שאפשר לסמוך על משה רבינו ולעשות כהוראתו.

(14) ברכה לג, ט וראה ספרי, ורש"י עה"פ.
 (15) יתרו כ, יב.
 (16) תגיגה ו, ב. יומא טו, ב. ספרי ברכה לג, ט. וראה רמב"ם ה' ע"ז פ"א ה"ג.
 (17) אבות פ"א מ"א.
 (18) ראה יל"ש עה"פ מטות לא, ב (רמז תשפה).
 (19) בשלח טו, כב.
 (20) ל' הכתוב – תהלים קיח, כד. וראה זח"ב (ס, א), שלא רצו ללכת מצד גילוי שכניה שהי' שם.
 (21) עקב ח, טו. וראה מכילתא עה"פ בשלח שם: היאך אנו יוצאין במדבר כו'.
 (22) ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד. קה"ר פ"ג, ב.

ז. כך גם בכל דור ודור, כאשר שומעים הוראה מנשיא הדור – "אתפשטותא דמשה בכל דרא"23, אין מה להתבונן, להתייעץ ("מיישב זיין זיך") ולעיין בספרים – אלא צריכים לעשות מה שאומרים.

וכשם שעשו זאת כבר תלמידי התמימים – כשהרבי אמר להם לנסוע לערי השדה, הם לא התייעצו עם האבא או עם החותן והחותנת, וגם לא ערכו חשבונות שכאשר ילמדו יותר זמן בישיבה יתוסף בידעתם – כיון שידעו שהם חיילים, ולחייל אין שום ענין חוץ ממילוי פקודת המפקד.

הקב"ה הרי לא נשאר "בעל חוב" כלל24, ובגלל המסירה ונתניה שלהם לרבי הצליחו בשליחותם וגרמו נחת-רוח לרבי, זאת בנוסף להצלחה בעניניהם הפרטיים, בין בגשמיות ובין ברוחניות.

כל זה לא יותר מ"מידה כנגד מידה"25, והרי ברכתו של הקב"ה היא "כמה פעמים ככה"26, וגם זה יתגלה בקרוב כש"הקיצו ורננו שוכני עפר"27 והוא – הרבי – בראש, ויולך את כולנו, ותלמידי התמימים שהתמסרו להוראותיו בראש, לקראת משיח צדקנו במהרה בימינו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א ציוה שהתמימים שנסעו לערי השדה בשליחותו של כ"ק אדמו"ר נ"ע (אשר כמה מהם נוכחו בעת ההתוועדות) יאמרו לחיים וינגנו ניגון].

ח. למרות כהנ"ל, נשאר האריז"ל לקבל את השבת יחד עם אותם תלמידים שאמרו "איזיל

(23) תקו"ז תס"ט (קיב, ב. קיד, א).
 (24) אג"ק אדמו"ר מוהר"י צ"ע ח"ו רנה. "היום יום – כ"ח אלול.
 (25) סוטה ח, ב. ט, ב – במשנה. וש"נ. פס"ז עה"פ שמות ג, ו.
 (26) היינו באיכות ובכמות, ולהעיר ממוחז"ל דמדה טובה מרובה כו' ת"ק פעמים (תוספתא סוטה רפ"ד). אגה"ק ס"ח: דלכאורה זו אינה מן המדה כו'.
 (27) ישע"י כו, יט.

ואמליך בדביתהו", וגם אחר-כך למד איתם והם נשארו תלמידיו.

הגם שלא הי' ביכולתם להביא משיח מצד העדר ההתקשרות, מכל-מקום הוא למד איתם ענינים שהם כלים להם לפי ערכם, אשר באמצעותם יוכל להעלותם בהדרגה לדרגת געילת יותר.

ואדרבה, מצד זה גופא ראה האריז"ל את גודל הרחמנות עליהם, שבגלל זה עליו להשאר ללמוד איתם ולהדריכם.

ואותו הדבר הוא גם ביוצא צבא, כפי שדובר קודם²⁸ ש"כל היוצא למלחמת בית דוד"²⁹ צריך לכתוב "גט כריתות" לכל עניני העולם, ואם אינו עושה זאת, כלומר, שמציאות כל-שהיא עדיין תופסת אצלו מקום – הרי הוא בכלל "הירא ורך הלבב" שעליו נאמר³⁰ "ילך וישוב לביתו"! ומכל-מקום, אין הכוונה ש"ילך וישוב לביתו" לישון, אלא שיעשה שם על-כל-פנים את הוראות המפקד; ו"מצוה גוררת מצוה"³¹ – עי"ז הוא יתעלה במשך הזמן ויהפוך למקושר באמת עד שיזכה להיות מהיוצאים למלחמת בית דוד ולהביא את הגאולה.

ט. בביאת המשיח הרי יבואו כל בני ישראל, גם ה"אובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים"³², והיות שביאת המשיח תלוי בהפצת המעיינות³³, לכן שולחים שלוחים לכל המקומות עד לאשור ומצרים, שיפיצו שם את המעיינות ויכינו גם את היהודים הללו לגאולה.

אבל מתי אפשר לשלוח שליח – כאשר

(28) ס"ג בהנחה (שיחות-קודש תש"י ע' ריג).
 (29) שבת נו, א.
 (30) שופטים כ, ח.
 (31) אבות פ"ד מ"ב, אדר"נ כה, ד. תנחומא תצא ג.
 (32) ישע"י כז, יג.
 (33) אגרת הבעש"ט הידועה – נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ.

הוא מקושר באמת, משא"כ כשמתחיל להתיישב בדעתו, אזי אפילו אם הוא מסכים לנסוע, אך הישוב-הדעת לבד מורה שחסר אצלו בהתקשרות, ובמילא אי אפשר לשולחו לשם.

כי כאשר חסר אצלו בהתקשרות ל"משה עבדו"³⁴ ועי"ז לה³⁵, לא יודעים האם הוא ישפיע על סביבתו או ח"ו הפוך, היינו, לא רק שלא יהי' "משפיע" אלא עוד יהפוך ל"מושפע".

משא"כ כאשר השליח מקושר כדבעי, אין שום חשש מכיון שהוא קשור למעלה, וכפתגם הידוע³⁶ – "כאשר קשורים למעלה לא נופלים למטה", זאת-אומרת, אפילו אם מצד עניני עבודתו עליו ללכת "למטה", מכל-מקום אין חשש כלל שיפול או יחליק מאחר והוא קשור למעלה.

ובנידון דידן: לא השליח הולך כאן אלא המשלח! וכעין "נשתרבה אמתה"³⁷ שעיי"ז הביאו את מושיען של ישראל. אבל כשחסר בהתקשרות יש לחשוש כנ"ל.

י"ד. ובזה יובן גם מה שהאריז"ל נשאר לקבל את השבת בצפת, דלכאורה, היות ועי" ההליכה לירושלים היתה מגיעה הגאולה – מדוע הוא נשאר בצפת, הרי הי' יכול להובילם לירושלים כשעיניהם עצומות?

והתירוץ הוא: כאשר האריז"ל ראה את התלמידים מתחילים להתיישב בדעתם, כלומר שחסר אצלם בהתקשרות, הרי במילא ההליכה לירושלים לא היתה פועלת מה שצריכה לפעול.

והנה, מהאריז"ל עד עתה עברו 400 שנה, וכל עניני הגזירות כו' שעברו בני ישראל

(34) בשלח יד, לא.
 (35) ראה מכילתא עה"פ.
 (36) סה"ש תרצ"ו ע' 95 ואילך. וראה גם "שיחות קודש" תשי"א (הוצאה החדשה) ע' 269 ס"ה.
 (37) סוטה יב, ב. הובא ברש"י עה"פ שמות ב, ה.

היו עוברים את כל הנסיונות בא"י, אבל ללא הקבלת-עול – אכן לא הי' בידם לעמוד בנסיונות, כיון שרק כאשר הולכים בקבלת עול מובטחים לעמוד בכל הענינים.

ה. ע"פ הנ"ל אפשר לומר גם מה שעל הפסוק "עלה נעלה וירשנו אותה"³³, מביא רש"י את הגמרא³⁴, שכלב אמר "אפילו בשמים, והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו".

ומקשה המהר"ל מפראג³⁵: מדוע הגמרא היתה צריכה להביא כזו דוגמא שלא שייכת ע"פ טבע, הרי זהו דבר הנמנע³⁶?

ויש להוסיף על קושייתו שגם ע"פ תורה זה נמנע, שלכן כאשר אחד אומר הרי את מקודשת לי על-מנת שתעלי לרקיע – הרי זה כלום והתנאי בטל (ומקודשת מיד)³⁷ משום שהוא דבר הנמנע, וא"כ מדוע הגמרא תופסת כזו מין מציאות? והמהר"ל מיישב זאת ע"פ דרכו.

אמנם ע"פ המבואר בחסידות אפשר לתרץ זאת, שבהביאו דוגמא כזאת רצה כלב לומר: אימתי בטוחים שיעמדו בכל הנסיונות, דוקא כאשר לא הולכים ע"פ השכל אלא רק בקבלת עול, שאפילו אם יאמרו דבר שהוא היפך השכל עד לתעלו לרקיע³⁸, ג"כ יעשו זאת, כי רק עי"י שסומכים על הקב"ה – והרי מצד הקב"ה יתכן דבר הנמנע, כיון שהוא נמנע הנמנעות, וכידוע השיטות בזה³⁹ האם שייך למעלה נמנעות, וחסידות מסיקה שלמעלה הוא נמנע הנמנעות – דוקא באופן כזה אפשר להצליח⁴⁰.

ו. ההוראה מכל הנ"ל:

לכאורה יהודי יכול לטעון, היות וכל ימיו הוא מתנהג ע"פ שולחן-ערוך, עד ששכלו נהי' שכל ע"פ תורה, ואפילו רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו הם ע"פ תורה – מדוע שלא יוכל לערב את שכלו כאשר בא לקיים את רצון העליון, הרי שכלו הוא שכל דקדושה?

ע"כ ישנה ההוראה מהמרגלים: אע"פ שהם היו נשיאים, קרואי מועד אנשי שם⁴, וטענתם היתה ע"פ תורה כנ"ל, אעפ"כ, כיון שערבו את שכלם הם (אפי' דקדושה), יצא מזה אכ"כ חטא המרגלים! מכיון שכאשר שומעים ממשה רבינו – אשר שכניה מדברת מתוך גרונו⁴¹ – שכך צריכים לעשות, יש לעזוב את כל החשבונות, ולציית לפקודת משה.

טוען היהודי, שקבלת עול היא רק ראשית העבודה וכו'⁴², כשאוחזים בתחלת העבודה

הצ"ע ע' 68. סה"מ מלוקט ח"א ע' ס.
 (40) וי"ל, שמה שהזקק כלב לזה הוא – כי מכיון שראה שטענת המרגלים היא (לא רק מצד שטויעם הם ודעתם שא"א להכנס לא"י, כ"א גם) לפי שרועים כן (וכדמוכח ממה שהשתמשו בדבר שקר בטענתם – ראה רש"י לעיל פסוק כז) הרי אפשר שימציאו עוד טענות כאלו שלא יהי' לו מה להשיב עליהם מראיות ע"פ שכל. ולכן אמר "עלה נעלה אפילו בשמים" – אף שאין לזה שום מקום בשכל [מהערה 30 בלקו"ש שם].
 (41) ראה זח"א רסז, ג. זח"ב קטו, ב. זח"ג ריט, א. רלב, א.
 (42) תניא רפמ"א.

(33) פרשתנו יג, ל.
 (34) סוטה לה, א.
 (35) גור ארי' פרשתנו שם.
 (36) מלשון רש"י "עשו סולמות ועלו שם" מוכח, שכוונתו היא – עלי' בשמים כפשוטו. ובפרט שהרי עד"ז ממש הוא בפרש"י נח (יא, א). [שוה"ג להערה 30 בלקו"ש שבתחלת השיחה].
 (37) רמב"ם הל' אישות פ"ו ה"ז (מגיטין פד, א).
 (38) שזהו ענין שאינו בגדר מציאות העולם כלל [ע"פ לקו"ש שם ס"ע 89 ופנים הערה הנ"ל].
 (39) ראה שו"ת הרשב"א סתי"ח. ס' החקירה לאדמו"ר

וטענתם היתה שזו "ארץ אוכלת יושבי"²³, וכמדובר פעם הפירוש בזה²⁴: כשם שמאכל נהי' דם ובשר כבשרו (של האוכל), עד"ז ארץ ישראל "אוכלת יושבי" – שיושבי' הופכים להיות בדיוק כמו הארץ, ולא רק הרגל אלא גם הראש והשכל שלו נעשים "ארץ", עד שמפסיק להיות בן-אדם ("אויס מענטש") ואינו רואה כלל את השמים.

ובהיותם נשיאי ישראל דאגו עבור כל בני ישראל; על עצמם חשבו שמסתמא יוכלו לעמוד בניסיון, ואפי' אם לא – הרי מוותרים הם על התומ"צ שלהם כדי לפעול את הרצון העליון. אך כאן דובר אודות כל בני ישראל, ועל-כן טענו שאינם יכולים לקחת על עצמם אחריות על כל בני ישראל, שלא זו בלבד שלא תהי' להם ירידה אלא שתהי' עוד עלי'.

ג. עפ"ז יובן מה שאמרו המרגלים "כי חזק הוא ממנו"²⁵, וכפי שרש"י מביא (מגמרא²⁶) שאמרו שהוא חזק כלפי מעלה, כביכול. דלכאורה כיצד יכלו לומר זאת, הרי "כשרים היו" וצדיקים היו?

והביאור הוא: שהם התכוונו ל"מעלה" הקיים בכל יהודי, היינו, הנפש האלקית "חלק אלקה ממעל ממש"²⁷, וזו היתה כוונתם, שכאשר יבואו לארץ ישראל ויתעסקו בענינים גשמיים, אזי הנפש הבהמית תהי' "חזק הוא ממנו" – מהנפש האלקית.

וזה הי' חוט השערה שהמרגלים סטו בו, החל מהטענה דקדושה, ועד שהשתלשל מזה החטא בפועל.

ד. עפ"ז יובן מה שרש"י אומר²⁸: "להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה", דלכאורה הרי אומר ש"כשרים היו" וכו', וכיצד יתכן שהליכתן בעצה רעה?

אלא כנ"ל שטענתם היתה טענה דקדושה, הם הלכו מתוך החלטה לבדוק ולשער האם בני ישראל יעמדו בניסיונות או לא, שהרי אומרים הלואי ביאתך כצאתך²⁹; לכן אפשר לומר ש"כשרים היו" ואעפ"כ "הליכתן בעצה רעה", היות וכאשר הקב"ה מצוה לעשות משהו לא צריכים לערב את השכל העצמי ("דעם אייגענעם שכל") כדי לשער האם אפשר לעשות זאת או לא, הם היו צריכים רק לענות למשה רבינו על השאלות ששאלם, ולא להעלות השערות האם יוכלו להכנס לארץ ישראל.

ובגלל שערבו את שכלם ושיערו, לכן לאחר מעשה המרגלים אמר הקב"ה שלא יכנסו בפועל לארץ ישראל, וכאשר ניסו בכל-זאת ללכת אזי "ויכום ויכתום וגו"³⁰.

עפ"ז יובן גם מה שלמרות כל ההפלות של דור המדבר המסופר במס' ב"ב³¹, והיו דור דעה³² וכו', הם לא יכלו להכנס לארץ ישראל, כי עי"ז שערבו את שכלם כדי להעריך את עצמם ופחדו להכנס לארץ ישראל מאחר ולא ידעו האם יוכלו לפעול את הרצון העליון, בגלל זה לבד לא יכלו להכנס לא"י, כי: אם היו הולכים בקבלת עול, בלי לערב את שכלם,

(23) פרשתנו יג, לב.
(24) ראה לקו"ש חכ"ח ע' 91.
(25) שלח שם לא.
(26) סוטה לה, א.
(27) תניא רפ"ב.

(28) פרשתנו שם, כו.
(29) ראה ב"מ קז, סע"א: יציאתך . . כביאתך כו'.
(30) פרשתנו יד, מה.
(31) עג, ב – ראה לקו"ש ח"ג (ע' 50) וחכ"ג (ע' 122) בהערה. ועוד.
(32) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדב"ר פי"ט, ג. וש"נ.

במשך זמן זה – הכל מצד העדר ההתקשרות להאריז"ל, כי אם היתה התקשרות כדבעי, כבר מזמן היתה באה הגאולה.

יא. ההוראה מסיפור זה:

בכדי להיות מ"חיילי בית דוד" צריכים להיות שלמים בהתקשרות, ולא רק התקשרות בדיבור – ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו³⁸ (ברית מלשון התקשרות), אלא דרושה התקשרות בפועל; ראשית כל צריך להיות הבפועל ואח"כ אפשר גם לדבר, אך בדיבורים בלבד אי אפשר לצאת עדיין ידי חובה.

ובאם חסר בהתקשרות, אזי לבד זאת שמפסיד את הטוב האמיתי אליו הי' יכול

(38) תהלים עח, לו-לז.

(39) סנהדרין לז, א – על רב זירא, ואולי כצ"ל בפנים.

(40) כ"כ בהתנח. וראה הערה הקודמת.

לבוא – הרי זה נוגע גם לכלל ישראל, כפי שהי' אצל תלמידי האריז"ל.

יב. הגמרא מספרת³⁹ שבשבבותי' דרב³⁹ היו בריוני וזכותו של רב⁴⁰ הגנה עליהם, כשנסתלקה זכותו חזרו בתשובה.

כאשר מתנהגים שלא כדבעי אזי זקוקים ללימוד זכות, ועוד ועיקר – כאשר רב מלמד עליו זכות הוא מתחיל בעצמו גם ללמד זכות על מעשיו, וזה כבר לגמרי לא מתאים מכיון ש"על כל פשעים תכסה אבהה"⁴¹...

מדוע צריכים כזה סדר – שתמיד זקוקים ללמד זכות, הרבה יותר טוב הי' שיתחילו כבר לציית, ואזי יחסכו ל"רב" עבודה, וכבר מזמן היו מביאים את הגאולה ע"י משיח צדקנו שיבוא לגאלנו במהרה בימינו.

(41) משלי י, ב.

המדורים "דבר מלכות" ו"זמן הגאולה" מוקדשים

לעילוי נשמת **אורי אהרן יואל** בן **יוסף ארי' לייב ז"ל** – נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב ולעילוי נשמת **פאולין רות** בת ר' **יצחק ע"ה** – נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס ולעילוי נשמת מרת **חשא** ב"ד **נטע אורי ע"ה** ובעלה ר' **יוסף ארי' לייב ב"ד משה באר ע"ה**

ולע"נ ר' **מאיר ב"ד צבי ע"ה שנאל**

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות זוג' – תבלחט"א – מרת **חי' רחל** בת **שפירנצא שנאל**
ולזכות כל בני משפחותיהם שיחיו – לברכות עד בלי די

טעותם של המרגלים

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"*

א. בפרשתנו מדובר אודות המרגלים, וכמדובר כמה פעמים¹ התמיהה שבה:

משה הי' רועה ישראל, וא"כ הרי הכיר את מצבו של כל אחד מבני ישראל, וכמובא במדרש² עה"פ "ומשה הי' רועה את צאן יתרו"³, שהוא לא הסתפק בהשגחה כללית על מזונם של הצאן, אלא דאג שהזקנה תקבל את המזון המתאים לה והצעירה את מזונה וכו', והתמסר ("זיך אריינגעלייגט") לדעת את טבעו של כל כבש.

ואם כך הי' הדבר אצל צאן יתרו וקודם מ"ת, עאכו"כ אצל בני ישראל לאחר מ"ת, שבודאי משה חדר בהם וידע את תכונות הנפש של כל יהודי.

ועאכו"כ לאחר שמשה לקח את בני ישראל "על אחריותו" למדבר, ששם היו "נחש שרף ועקרב"⁴ בגשמיות וברוחניות, שזוהי קליפה איומה ונוראה ("א מוראדיקע"), ובאם לקחם על אחריותו בודאי הכיר את כל אחד.

ובפרט שמתחלת הולדו הי' רועה (בתכונותיו)⁵, וא"כ הרי זה גם מצד הטבע וגם מצד העבודה, וא"כ בודאי הכיר את כל בני ישראל.

עאכו"כ שידע את מצבם של הנשיאים, אשר היו קרואי מועד אנשי שם⁶, ועשרות אלפים מבני ישראל היו כפופים למרותם, ובודאי שמשה הכירם - ואם-כן כשבחרם לשליחות זו היו ראויים לכך, וכיצד קרה שנכשלו?

ובפרט כשמדובר על הכניסה לארץ ישראל, שאלמלא זכו הי' כבר ה"תבאמו ותטעמו"⁷, שהכניסה לא"י היתה אז באופן ד"תטעמו", גאולה שאין אחרי' גלות (אלא שהמאורעות שלאחרי-זה גרמו שלא כך יהי') - אזי כאשר מדובר אודות ענין כה נעלה, בודאי שמשה דקדק.

והשאלה מתחזקת: הקב"ה אמר למשה "שלח לך - לדעתך"⁸, שכל השליחות היא על אחריותו של משה, והרי אפי' אדם פשוט כאשר שומע מהקב"ה שזה על האחריות שלו - יזדעזע וידקדק שהכל יהי' כדבעי, וכל-שכן כשמדובר אודות משה, רועה ישראל, בודאי

(* מובאת במלאת 40 שנה לאמירתה, ד"עד ארבעין שנין לא קאי אינש אדעתי דרבי" (ע"ז ה, רע"ב).

חלקים משיחה זו הוגהו ע"י כ"ק אד"ש מה"מ ונדפסו בלקו"ש ח"ח ע' 82 ואילך. מכיון שבלקו"ש שם הובאו רק חלקים קטנים וקצרים מההנחה על-כן הבאנו בזאת את השיחה כפי שנדפסה ב"שיחות קודש" תשכ"ו 481 ואילך - הנחה פריטה, בלתי מוגה - ובשוה"ג הבאנו מס' הערות או קטעים מלקו"ש שם, ובסופם ציינו מהיכן נלקטו. המו"ל.

(1) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 92 ואילך. חל"ג ע' 78 ואילך.
(2) ראה שמו"ר פ"ב, ב תיאור הבא בנוגע לדוד (ובנוגע

למשה - פרט אחר). וראה סה"מ תשי"א (כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ) ע' 183, שמקשר זה גם למשה.

(3) שמות ג, א.

(4) עקב ח, טו.

(5) ראה שמו"ר שם, ד.

(6) כ"ה בהנחה. ובפרשתנו יג, ג: כולם אנשים ראשי בני ישראל המה. ובפרש"י: אותה שעה כשרים היו. וראה הנסמן בהערה 8.

(7) בשלח טו, יז.

(8) רש"י ריש פרשתנו.

שהוצרך לדקדק.

ויתירה מזו: הרי מדתו של משה היא מדת האמת⁹, ואמיתית ענין האמת הוא שכל פרט ונקודה הם אמת בלי שום ספק וספק ספיקא, ואפי' לא מאה ספקות, ואם-כן בודאי משה דקדק שזה יהי' כדבעי, וכיצד יצא מזה אח"כ חטא?

ובאותיות פשוטות: רש"י אומר על המרגלים ש"באותה שעה כשרים היו"¹⁰ וצדיקים היו¹¹, וכיצד קרה שחטאו?

ב. לכן מוכרחים לומר שטענתם של המרגלים היתה טענה דקדושה, אלא שבערך למשה שהי' נעלה מהם, היא סתתה ("אוועקעקערט") כחוט השערה, ומזה נשתלשל חטא המרגלים בפועל.

וכמבואר בלקו"ת¹², שטענת המרגלים היתה שהם חפצים בתורה ומצוות במחשבה או בדיבור בלבד, אבל לא במעשה, כי כאשר יורדים למעשה, עלול לבוא מזה ההיפך.

וביתר ביאור: כאשר נכנסו המרגלים לארץ ישראל, וראו שהיא "ארץ זבת חלב ודבש"¹³ וישנם בה פירות שמנים כפשוטו, "זוה פרי"¹⁴, הבינו שבשביל זה יהיו זקוקים קודם לל"ט מלאכות - החורש והזורע וכו', עובדין דחול, ויתכן שע"ז ישקיעו עצמם לגמרי בענינים אלו, ובפרט שישנו פס"ד בתורה "אל תאמין בעצמך"¹⁵ - לכן טענו המרגלים שאין ביכלתם לשאת אחריות כה כבדה ("געוואלדיקע אחריות") של הכנסת עשרות אלפי יהודים לארץ ישראל כאשר ישנה סכנה שכזו! ועוד רוצים לא רק שזה לא יפעל שום ירידה, אלא אדרבה, שתהי' עלי'.

ולכן טענו שצריכים ויותר טוב להשאר במדבר, מקום שלא שייכים שם כלל לעניני העולם, הלחם הוא ה"מן", "לחם מן השמים"¹⁶ שאין בו פסולת¹⁷ הן בגשמיות והן ברוחניות, מים יש מבארה של מרים¹⁸, הבגדים נקיים ע"י ענני הכבוד¹⁹ והענן הרג את הנחשים והעקרבים²⁰, במילא יכלו ללמוד תורה עם משה רבינו במנוחה, ומדוע שילכו לארץ ישראל ויתעסקו בענינים גשמיים כאשר אפשר ללמוד תורה מתוך מנוחה במדבר.

והנה, טענת המרגלים היתה טענה דקדושה ע"פ תורה, שהרי אפי' בפיקוח נפש בגשמיות נוגע ספק וספק ספיקא, עאכו"כ כאשר מדובר בפיקוח נפש בגשמיות וברוחניות גם יחד.

הם אמנם ידעו שמשה ואהרן יכלו ללכת לארץ ישראל ולעמוד בנסיון, אבל בנוגע לכל בני ישראל - מי יודע האם הם יוכלו לעמוד בנסיון, הרי "הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידן"²¹, ו"תורה על הרוב תדבר"²², ואצל רוב בני ישראל צריך להיות "הנהג בהם מנהג דרך ארץ"²¹, ויתכן שיכשלו.

(9) תהלים פה, יא. שמו"ר פ"ה, י. וראה סנהדרין קיא, סע"א.
(10) נסמן בהערה 4. וראה גם פרש"י דברים א, כג ד"ה ומקח.
(11) במדב"ר פט"ז, ה. וראה גם חז"ג קנח, סע"א.
(12) פרשתנו לו, ג.
(13) שמות ג, ח. וראה גם פרשתנו יג, כז.
(14) פרשתנו שם.
(15) אבות פ"ב מ"ד.
(16) בשלח טז, ד.
(17) ראה פרש"י חקת כא, ה.
(18) פרש"י שם כ, ב.
(19) פרש"י עקב ח, ד.
(20) פרש"י בהעלותך י, לד.
(21) ברכות לה, ב.
(22) ראה מו"נ ח"ג פל"ד.